

TELEGRAFUL ROMÂN.

Are Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 22 Novembre 1896.

Diarele din capitală ne aduc scirea, că în România este criza ministerială. Ministerul Sturdza a ministerială. regele a însărcinat pe presidentul camerei pe domnul Aurelianu cu formarea noului cabinet.

Cabinetul se va forma tot din sinul partidului liberal.

Atâta scim din diarele unguresci. Diarele din București nu le-am mai primit de 4 zile.

Nu putem sci deci mai amănunțit modul, cum s'a făcut căderea cabinetului Sturdza, nu cauzele, cari au provocat căderea, nici stadiul, în care se află formarea noului cabinet.

Un lucru scim, că Sâmbăta trecută în 16 Novembre, a. c. strădele Bucurescilor au fost martore unor scene turbulente, că poliția și miliția s'a folosit de arme, că strădele Bucurescilor au fost stropite cu sânge, că turburările au pătruns și în sanctuarul universității, unde asemenea au curs sânge, că rectorul universității a constatat violarea acelu sanctuar, rezervat științei, că el a telegrafat regelui, care se afla în Sinaia, că regele încă Sâmbăta s'era s'a reîntors în capitală, unde sub a lui presidenție s'a ținut consiliu de miniștri.

Avem deci înaintea noastră mai multe lucruri întâmplare, și căderea ministeriului Sturdza trebuie să o considerăm ca urmare a acelora.

În credința acăsta ne întăresc și raporte, cari au ajuns din Bucuresci la diarele din capitala noastră.

Pe ziua de Sâmbăta deputatul Flea a convocat o adunare de popor în sala „Dacia”, spre a lua concludere în afacerea metropolitului-primat.

În adunarea s'a luat rezoluțiunea de a se presenta petițiuni camerei.

Deore-ce în constituțiunea română e provădut, că fie-care cetățen pôte presenta în persoană petițiunea sa camerei, petițiunea s'a făcut în mii de exemplare, și fie-care cetățen a voit să ducă în persoană petițiunea la cameră.

Poliția a împedecat poporul de a merge la cameră, s'a vărsat sânge, și teroarea s'a transpus și în salele universității.

Căderea guvernului e adusă deci în legătură cu cestiunea metropolitului-primat.

Atâta scim din diarele unguresci, cari ni-au sosit aji.

S'a făcut deci numai o schimbare de persoane, care într'u nimica nu va altera nici politica internă, nici cea externă.

Guvernul următoriu va fi format tot din partida liberală.

Un lucru se va pute ajuge în tot cazul, anume agitațiunea în cestiunea metropolitului primat se va pute domoli.

Noul ministru-president nu este angajat în afacerea acăsta și de săptămâni de zile vedem, că el sistematic s'a opus tuturor opintirilor de a intra în ministeriul, care a cădut.

Satisfăcută opinia publică, care acuma prin judecata neumană cu tot dreptul s'a revoltat, satisfăcută dicem opinia publică prin o judecată drăpă, lucrurile își vor lua din nou mersul lor normal, și guvernul liberal se va pute apuca de realizarea programului cu care s'a prezentat parlamentului pentru sesiunea actuală.

Noi credem, că înțeleptiunei bărbatilor de stat ai României va succede a afla o soluțiune fericită, care să redea statului și bisericei demnitatea ce i s'a vătămât, și cetățenilor liniscea sufletescă, care li s'a răpit cu judecata neumană, adusă și executată față cu primul dignitaru al bisericei din România.

Să se facă dreptate, să piară cel vinovat însă intact să rămână statul și biserica pentru fericirea poporului din România.

Comitet special pentru pregătirea proiectelor de lege despre pactul vamal se va constitui — după-cum se vorbesce în una din ședințele apropiate a parlamentului. Președinte al acestui comitet va fi ales Szell

Kálmán. În acest comitet voese Bánffy să pregătescă ideia ridicării cuotei, ca apoi comitetul pentru cuotă, ce are a se constitui ulterior să fie împretinit cu ideea acăsta.

Din România. După o telegramă a diariului din Viena „Neue freie Presse” fostului president al camerei, Aurehanu, i-a succedat deja a constitui noul cabinet.

Acesta după-cum raporteză foile sosite aji, s'a constituit tot din partidul liberal în modul următoriu: Aurelianu, ministru president și de domenii; Lascari, interne; Șendrea, justiție; Porumbar, lucrările publice și Mărzescu, culte și instrucțiune publică. Din vechiul cabinet și-a reținut portofoliul Cantacuzen, la finanțe; Stoicescu, fostul ministru la lucrările publice, a luat portofoliul de externe și totodată va conduce și afacerile ministrului de resbel până-când se va denumi și pentru acest fotoliu un nou ministru.

Sturdza a promis tot sprijinul noului cabinet.

Nou consilier de secție. Succesorul în ministeriul de culte al fostului consilier de secție Iancovici, acum episcop în Rozsnyó, după isvor semioficios va fi profesorul de universitate în Pesta A. Aschenbrier.

Retragerea prim-ministrului sârb. După depeșile ce sosesc din Belgrad retragerea ministrului-president sârb Novacovici e fapt împlinit. Cabinetul Novacovici au fost desavuat formal prin călătoria regelui la Bucuresci, Roma și Viena. Probabil ministeriul: Simici-Frauassovici va ajunge la guvern.

Din parlamentul magiar.

Ședința dela 30 Novembre 1896.

Luni, în 31 Novembre a. c. n. s'a constituit camera deputaților în mod definitiv. Președinte a fost reales Szilágyi Dezső, vice-presidenți Láng Lajos și Berzeviczky Albert, notari contele Eszterházy Kálmán, Iossipovich, Géza, Lehoczky Vilmos, Molnár Antal, contele Teleki Sándor și Lakatos Miklos; cueslor a fost reales Csávossy Béla. După con-

stituire președintele Szilágyi a ținut o vorbire despre datorințele parlamentului și problemele de deslegat cerând spriginul domnilor deputați ca să-și pôtă împlini oficiul de president al parlamentului magiar.

Ședința dela 1 Decembre 1896.

A fost foarte rău cercetată. A lucrat însă din greu președintele și guvernul. S'a dat un concediu și un deputat și-a anunțat renunțarea la tôte oficiile publice pentru durata timpului ca reprezentant în parlament.

Trecându-se la ordinea zilei, s'au prezentat o mulțime de proiecte de legi și raporte ministeriale. Așa ministrul Lukács a prezentat proiectul de budget pro 1897, indemnitate pe primele patru luni, proiectul de lege despre cheltuelile comune în anul 1897. Intre raportele ministeriale se află cele despre cheltuelile în anul viitoriu pentru regularea porturilor de fer, despre încheierea socotelilor din anul trecut și cel despre scăderea prețului sării pentru vite.

Ministrul Fejérváry a prezentat un proiect de lege despre recrutare, despre voluntari, despre sinuciderile militare, despre fondurile academiei militare, despre darea celor scutiți dela miliție și despre un asil al nonveților.

După acestea s'a făcut împărțirea deputaților în cele nouă clase și s'a purces la alegerea comisiunilor.

Președintele chiamă apoi clasele a se constitui și în ședința viitoare să-i raporteze despre acăsta.

Ședința dela 2 Decembre 1896.

A decurs fără de nici un interes deosebit; s'au ales încă doi notari, unul din partidul popular, prin ceea ce guvernul și parlamentul a recunoscut în mod oficial legitimitatea acestui partid; s'au prezentat două interpelații; una din partea lui Kossuth, ér alta din partea lui Polonyi, și s'a luat jurământul membrilor aleși în comisiunile de censure și criticare.

Polonyi întrebă pe guvern: pentru ce nu s'a vorbit în discursul de tron despre politica externă; este ceva, ce ar putea conturba pacea de aji; are guvernul magiar vre-o cunoștință despre contractul secret dintre Germania și Rusia desvilit de Bismark; germania acestuia fost-a cunoscut ministeriului nostru de externe; cunoscut magiar are cunoștința despre cuprinsul lui; e

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare.)

Asa szau si întâmplat în zioadin 1. a luni kurgetoare, kind spanul au venit kupetere militereaszke szpre executie de partea de adreapta a Tirnavi, fiindke atuntsa ne dindule podul szpre tretsere, Spanului si Szolgebireului kari pedinsi mai demulteri jau dozsenit orbeste l' au reszpunsz: ke pofestszk vreme de 15 dile szpre asa îndreptare, neputind trette peszte apa executia militereaszke au foszt szlita inke' intra atsejas di a sze intoartse le Tius Instiintziind deszpre inpotrivirea atsaszta alor printre trei deputatii pe atizetori din Szibiju, atsestia jau inkradintzat kumke levoriszprevi, pritsa at-aszta, ba inke innaintea Comissii atsaszta un atizetoriu kunoszkt szpre atseja jau invtztat: ka szekistizse arme, sze sze inpotrivesezke, ke de vorfi aszkultetori szekui pe totzi ei voromori. — Intra atseja Fisanul Comitului Albei de Zsos Domnul B. Bánffy Miklos, fiindke executia militereaszke în Zioa din 1. a luni kurgetőre szau inpedekat, intru atsejas zi din dirigetorie au requirat pe Majorul Regimentului pedesztru a

Sekuilor Domnul Balás Konrad ka sze mai rendujaszke inke o Companie de militari, kare omare parte a Companii în Ajud remaszte indate oasi rinduito la Tius: ka impreuninduse ku Compania kare au foszt szlitate akolo a sze intoartse, la Miháltz se inpleneaszke cse jeszte de ainplini. Domnul majorul în a 2 zi a luni atsaszta ku aszutoriul militereszke din Ajud szoszind la Tius, de akolo ku Spanul si ku mai multe Tiszuri militeresti au pornit ketre Miháltz. si pine atuntsa cse la Galtiu mititari au trekut peszte mures, ku Domni akuma pomenitzi szau dusz innainte ka Mihaltzenirol szefake kunoszht szkopul legiut a t imiteri szale, Insze atsestia innainte de szoszirea Tiszurilor pe Obrezseni Csisztejeni si Kretsuneni ka sze aszute in szilnaka atsaszta inpotrivire ku batarea Klopotelul introuere jau kemat, ba inke mai mari Mihaltzulul pe lekuitori deakolo ka kuarne szesze inpotrivesezke si ku amenintzeri jau Szillit, in urnarea atsaszta interiteri si szile, lekuitori a numitelor patru szaturi în a 2-o zi aluni atsestia demineatze kala trei mii, ku inbletsei, szekuri, Furtsi defer ku koaszte in lung legate, ba inke si ku pusti intrarmatzi, szta innaintea szatului, ka inpredete executii militeresti si ku puterea sze o impretetse, — kind Spanu cu pomenitzi D. Tiszuri militeresti szoszind ladinsi, toata sztradania pre atseja au intorszoz: ka pe poporul întrarmat aszindul deszpre atseja szel invinge ka sze primeaszke executia militereaszka,

si szenusi bage inkap ginduri d' atsele szmintite kumke doare szekui nu arfi militari Imperatului. Dar ne inplinduszte sztredeanialor, mai mult de kit in dóa esaszuri ku opatiente ne meszurata' szau sztreduit gloata atsaszta intramata' din trekari uni era si ku propusz de omor — aó invinșez deszpre inpotrivirea cse negleguita' si deszpre urmerile csele rele kari vor veni peszte dinszi, ai adutse la aszkultarea de legi si de mai mari szei, si ka sze primeaszke executia militereaszke. Intra atseja militari szoszind peszte Békás, Majorul innantea lor mergind, dupe rindueala militereaszke jau pusze in sztare de aperat, poruntsind ka intsét szemearge innainte; — Atuntsi trekind on csász dupe amezézi, jau asezet in preazsma gloati de omeni kare era' ka de omie de pasi' departata' de szat. Fisanul vezind ke din sztredeanile szale csele de impetsuire nitse un rod dorit nu urmeaze, ba inke gloata tot mai szelbatike sze fetse, militari toate zioa fere de a minka si a be inzilele atsele kelduroaszte, de popor puind sztrezsi pe marginea Tirnevi si dela beutul api jera opritzi, dela 10 csasuri innainte de amezezi, póne la 6 csaszuri dupe amazezi ineduseli szoarelui, era expusi.

(Va urma.)

compatibil acesta cu alianța dintre Austro-Ungaria și Germania; s'a convins guvernul magiar, că astfel de contract nu s'a încheiat între Germania și Rusia, prin care s'ar periclită tripla alianță?

Bánffy declară, că acum nu răspunde în merit, dar atâta acentuează, că ia răspunderea pentru discursul de tron, și despre starea politică exterră, pentru aceea nu s'a vorbit acum nimic, pentru-că numai s'ar fi repetat cele țise în discursul de tron anterior și de atunci nu s'a întemplat nici o schimbare cu privire la situațiunea externă.

Kossuth Fer. intrăbă pe guvern, că, drept e ceea ce spun foile austriace, că guvernul magiar a abținut cuota; dacă e drept, pentru ce nu a comunicat această hotărâre cu noul parlament constituit; și pentru ce a început pertractările pentru reînnoirea cuotei înainte de ce acesta ar fi fost abținut?

Interpelațiunile s'au dat guvernului pentru compententă afacere.

Cu acesta ședința s'a încheiat.

Noutăți.

Logodnă regală. O telegramă din Viena aduce știrea, că regele Sârbiei Alexandru se va logodi în curînd cu Beatrice, prințesa de Coburg, despre care se spune, că are o zestre de 40 milioane floreni.

Proteste contra alegerilor de deputați. De când s'au încheiat alegerile de deputați pentru camera ungeră, aprupe în fie-care țară se înainteză proteste când în contra unora, când în contra altora dintre „alegerile“ făcute. Până acum numărul mandatorilor atacate prin proteste este 23.

Grecia contra socialistilor. Ministrul de justiție al Greciei a lansat un cerculariu către judecătorii, prin care recomandă cea mai severă procedură pentru paralizarea acțiunii socialistilor.

Adiutant împărătesc curentat. La însărcinarea sultanului, ministrul afacerilor străine al Turciei a adresat guvernului grec un act, prin care pretinde estradarea adiutantul imperial Aziz Bey, fugit în Athena. Guvernul grec a denegat estradarea.

Societate secretă, cu numele „Etniek Heteria“ (societate națională) s'a înființat în Grecia, cu scopul de a promova interesele pan-elinilor. Societatea a lansat un apel, în care enunță, că popoului grec nu-i este permis să stea în neactivitate, când în orient pare a se pregăti o revoluție generală.

Metropolit otrăvit. Dilele aceste a murit de mörte subită metropolitul sârbesc din Ŭskül, (oraș în Turcia) *Methodiu*, după-cum se vorbește, fiind înveninat. Ȋia următoare după întemplarea funestului cas, pa-

triarchul și sinodul, într'o ședință extraordinară a ales de metropolit pentru orașul Ŭskül pe metropolitul Ochrdei *Ambrosiu*. Decedatul metropolit era sârb cu trup și suflet, — asta se țice, că i-a causat mörtea.

Comite suprem demisionat. Contele *Iancovich L.* fișpanul comitatului Zala se țice că în timpul cel mai apropiat va demisiona. Pricina — după foile opoziționale — e, că d-sa n'a voit să fie slugă plecată a guvernului, ci a lucrat într'acolo, ca în comitatul său să nu se facă corupțiuni la alegeri, urmarea a fost că acolo numai un singur deputat guvernamental a fost ales.

Demustrații la Sofia. Cu privilegiul alegerilor dietale bulgare, opoziția la vestea, că n'a eșit învingătoare, a înscenat o demonstrație în contra principelui Ferdinand, spăr-gându-i ferestrele și insultându-l.

Regele Sârbiei la Roma. De câteva țile regele Alexandru al Sârbiei petrece în apropierea sfântului părinte la Roma. Mercuri după prânț cardinalul Rampolla i-a făcut o vizită, întreținându-se cu el aprupe un ceas.

Otrăvire din nebagare de sémă. Ȋilele trecute soția antreprenorului *L. Leitersdorfer* din Szegszárd, spre domolirea durerii sale de stomach, voind să iee nisce praf, a confundat cele două doze ce sémănu mult laolaltă, și a luat arsenic. Nefericita femeie n'a putut fi salvată, a eșpiat între dureri crâncene.

Calugări contra egumenului. Călugării mănăstirei Gracianța din Sârbia n'au primit de șef al lor pe egumenul, ce li l'a ordinar episcopul *Dionisie*, pentru-că e de origine din Bosnia și ar fi nutrit sentimente dușmănoșe Sârbilor.

Visita presidentului Faure la Petersburg. La dorința mai multor foi rusesci, șeful agenturii orașului Petersburg a declarat, că presidentul republicii franceze va face o vizită țarului, în lunile din vară viitoare. Va se țica vestea, că în April ar voi să facă presidentul această vizită, nu coreșpunde adevărului, deoarece Faure nu voese să trecă prin Germania, ci peste mare, ceea ce până la vară nu se va pute întempla.

Iérna. După țilele frumoșe și pline de farmec ale tómnii din anul acesta, iérna grea și frigidă ne-a surprins pe neașteptate. Încă nici nu și-a intins covorul ei alb preste tot locul, și frigid a crescut în mod șimpitor. De vre-o două țile în orașul nostru e un frig, ce sémână cu gerul bobotezii. O chilie caldă e în timpul acesta o pretensiune modestă pentru fie-care muritoriu.

Nu mai cât de asta n'a mai avut lipsă, pentru-că cuvintele aceste deja au cucerit-o.

Destul de curios a fost și peșitul ministrului nu de mult decedat al Belgiei. Orban Frère, pe când era încă student sêrac, înainte de esamene s'a îndrăgostit în fata unui comersant bogat. Fata deasemenea îl iubea, dar n'avea multă nădejde, că va putea esopera învoirea părinților pentru căsătorie.

— Știi ce — țise fata într'o ții, — tu mâne după-ce ai depus esamenul, vei veni în teatru, vei intra în logia noastră și acolo mă vei săruta: atunci părinții mei vor fi constrînși să mă dea după tine.

Așa s'a întemplat. Orban Frère a făcut esamenul cu distincție și s'a grăbit la teatru, a bătut la ușa logiei, unde se afla amanta lui. Ea deveni palidă, se sculă repede, ușa se deschise și cei doi îndrăgostiți se îmbră-țisează, buzele li se împreună într'un șerut nedescrribibil.

La urmă fata se desface din brațele tinerului, și îl presintă: — mirele meu!

Firesce, se născu un scandal teribil. Dar părinții s'au informat despre tiner, și aușind numai sciri frumoșe despre el, — au cedat. Logodna deveni publică, și în curînd fu urmată de cununie.

Intr'un chip destul de șod ajunse la nevastă-sa și candidatul de president al Americii, Mac Kinley.

În orașul, unde trăia el ca june, nevastă-sa de ađi era învătătoare la o școlă, ăr

Conștiința morală. Un proprietariu avut dintr'o comună din Maramurăș s'a tomit cu un om sêrac, dar' drept credincios creștin, ca să-i isprăvescă mai multe lucruri de economie. Când a sosit însê ția de plată, *Ilie Bogar*, — așa se numeste proprietariu — care e recunoscut în tot satul ca om fără credință în D-zeu, n'a voit să-i plătescă. „N'am bani i'a țis țilerului, dar' de alt-cum pentru pușinul lucru ce mi-ai făcut în tótă odihna i-ți dau fericirea mea eternă.“ — „Apoi e bine stăpâne, — țise țilerul — dă-mi în scris, ceea ce mi ai promis cu vorba și eu voi fi mulțamit.“ În câteva minute stăpânul voind se facă o glumă cu omul sêrac a adus doi martori și a abțin de fericirea s'a vecinică în favorul țilerului, ăr acesta s'a de pãrtat mulțemind în sufletul său cu acesta rêsplată. În ția următoare și de atunci în fie-care ții merge bogatul la coliba sêracului și într'un ton rugător îi cere scrisoarea înapoi. A promis pãmânt spre folosința sêracului, dar acesta nu se mai învoiește. Bogatul de atunci numai are ții bună. Umblă ca nebun și nu și află odihna nicăiri.

A comis o faptă imorală, conștiința s'a trezit și acum îl urmărește fără milă.

Bibliografic. A apãrut: „Istoria Ungariei“ și elemente din istoria generală pentru școlele populare de Dr. Nicolau Pop, fost conector, profesor și asesor consistorial. Edițiunea a țecea, revêđută, îndreptată și provêđută cu multe ilustrațiuni. Carte aprobată de Venerabilul Consistoriu Archiepescan gr. or. în Sibiu sub Nrul 2742. Prețul broșurei 40 bănuși sêu 30 cr. Brașov, editura lui H. Zeidner 1897.

— „Geografia Ungariei“ și elemente din geografia generală pentru școlele populare de Dr. Nicolau Pop, conector, profesor și asesor consistorial, revêđută și îndreptată mai ales cu privire la datele statistice de Nicolau Pilția, profesor la gimnasiul român gr. or. din Brașov, edițiunea a opta, (cu charta Ungariei). Brașov, editura lui H. Zeidner 1897.

— „Calendariu“ pe anul dela Christos 1897 anul al XVIII, prețul 30 cr. v. a. Arad editura tipografiei diecesei gr. or. române a Aradului.

Correspondență particulară a „Telegrafului Român“.

Sighișoara, în 18/30 Novembre 1896.

Onorate dle Redactor!

Prin articolul apãrut în „Tel. Rom“. Nr. 121, 122 despre sinodul protopopesc al tractului Sighișoarei, semnat de „correspondentul“ din Sibiu și prin nota onoratei redacțiuni la acest articlu, mă simt în interesul comun dator a face următorea întimpinare, pe care binevoiți a o publica.

el inspector la alta. Pe cale spre școlă se întâlneau regulat, fără de a se cunoșce, și fără de a vorbi împreună, deși ambii sciou cine e și ce e celalalt.

Și a ținut asta așa mai mult timp. Intr'o ții apoi, tocmai când învătătorea voia să dea în stênga, Mac Kinley pãși repede înaintea ei cu cuvintele:

În tóte țilele ni se desparte aci calea, domnișoră, tot așa să mêrgă asta în veci? N'am pute să percurgem viața întrêgă pe o cale comună? — Ce cugeți?

— Și domnia ta? — și privi în ochii lui.

— O să cercăm, — țise apoi și i'a întins mâna, de atunci . . .

De atunci percurg împreună calea vieții.

E comică și împrejurarea, cum a ajuns scriitorul american Iones la nevasta-sa.

Zări pe stradă o fată frumoșă, în care s'a îndrăgostit momentan. O luă îndată la gónă, dar când a voit să o agrăiescă, ea i'a arancat o privire, încât își perdu caragiul. Dar în șfêșit nu și-a bătut mult capul, și oprindu-se înaintea ei, o salută și i' țise:

— Ȋrtă, că te agrăesc pe stradă, dar am voit numai să te întreb: nu te-ai învoi să-mi fii în curînd soție. Pentru-că îmi ești dragă!

— Eu, eu? — Eu te urêsc, cum urêsc pe ori-ce om obrasnic — țise fata cu indignație.

— Cu atât mai bine — țise Iones, atunci mai ușor îți vei pute rêsbuna asupra mea, dacă mă vei lua de bărbat.

„Correspondentul“ cunoscut de pe voce, și îndrepta privirea asupra tractului Sighișoarei, din care e și obicinuit „a auđi cu deosebire lucruri bune și salutare“ și apoi debuteză în laude și premăriri personale, cu deosebire la adresa dlui protopop D. Moldovan, care a vorbit elasic și „de 15 ani conduce acest tract cu mult tact, zel și cu multă înțelepțiune“? — dară în faptă dl protopop prin purtarea sa necorectă, neesactă, și violență la tóte alegerile și întregirea așeđemintelor bisericesci și școlare — din interes propriu — a creat în singuraticile comune, împêrecheri și frecări vehemente, ără finindu și trêba, spiritele provocate nu le-a mai putut domoli . . .

Nu voi să amintesc casurile concrete, nici nu voi să relevez temeinicia laudelor și premăririlor „correspondentului“, pentru-că autoritățile competente le știu, ci observ, că respectivii domni și cu deosebire dl protopop are multă lipsă de preamărirea „correspondentului“, pentru ași acoperi realitatea sa; că „correspondentul“ cunoște lipsa laudelor și preamăririlor sale din intuițiunea proprie și din multele arătări contra laudatului, la locurile competente, dintre cari, cele întrate la judecătoria criminală au avut succes; celelalte cu ajutorul ómenilor buni s'au pus la dosar; că laudele și preamărirea „correspondentului“ au știrnit în tractul nostru și deja și în afară, recensul: că nu este tot aur, ce sclicesce!

Pe când „correspondentul“ se eshauriază în preamăriri personale, abia la finea debutului seu are vro câteva cuvinte despreșuitoare pentru cele mai cardinale obiecte pertractate în sinod: căsătoria civilă și urmările ei stricăcioșe și rațiocinile protopresbiteratului.

Cu privire la căsătoria civilă „correspondentul“ țace, ca din discuțiunea acestui obiect s'a constatat, în dauna escelentului raport general, pe cum-că numai preoțiunea noastră din Sighișoara nu îngrijeste, precum cea catolică și luterană, că nou căsătoriți dela starea civilă să mêrgă înmediat în biserică și să primêscă taina căsătoriei bisericesci, ci în cele mai multe casuri, — în dauna moralității — taina căsătoriei bisericesci se efectueste numai după mai multe țile. Ȋră din discuțiunea rațiociniilor provocată prin reflexiuni neînsemnate la unele poziții din rațiocini în scãderea cassariului“, scóte la ivelă numai triumful dlor asesori Z. Boiu și Dr. Nicolau Olariu.

„Fidela oglindă a stărilor noastre din acest tract bine organizat“ apare de ajuns din chivernisirea aerei protopresbiteratului nostru, la care contribuê cele mai bune puteri intelectuale, și din însași discuțiunea rațiociniilor, care s'a început cu:

Notarul cetesece protocolul comitetului protpp. despre censurarea rațiociniilor, după care membrul I. Siandru aclede la protocol

Și fata? . . . Nu mai sciou cum s'a întemplat, dar în scurt timp a devenit soția lui și ea și-a făcut fericit bărbatul.

Astfel aș mai pute înșira sute de exemple, în cari junele a ajuns în alt chip la soția sa, și nu cu: „vorbesce cu mama“; — dar acum să vă mai povestesc încă numai una, — anume despre căsătoria reginei spaniole *Isabella*.

Intr'o ții chemă la sine pe vêrul seu și i' țise:

— Știi Francisc, că vreu să mă mărite.

— Știi, rêsponse acesta liniștit.

— Dar știi, și suferi trêba asta? . . .

Așa dar tu de loc nu mă iubesci?

Francisc o privi încrerenit.

— Ba da, dar ce pot eu să fac?

Isabella îi aruncă o privire curioșă:

— Năueule, — țise — ie-mê de nevastă! — Și în expresia această era ceva, ce nu puteai să o înțelegi fals . . .

Când în ția aceea ministrul a adus vorba despre planurile de căsătorie, *Isabella* îl întrepruse,

— Nu te osteni, te rog. — Deja de eri mă simt, ca și când aș fi măritată deja. Bărbatul meu e — principele Francisc Assisi.

Și afacerea a rêmas într'atata.

— Ei, câte-odată și astfel poți ajunge la bărbat.

Rinaldo.

Vorbesce cu mama.

A. Gaffon.

Nu sciou, dacă în adevêr așa e, dar la tot casul procedura generală, cu care tinerii cer mâna adorarei lor, este următorea:

Bărbatul apucă mâna alesei sale și i' țice: Ah, domnișoră Victoria! (sêu Margareta, Marieta, Elisa, Olga!), vrei să fii a mea? Fata cu șfială își pune capul în pãmânt, o roșată debilă îi trece preste obraz, apoi abia șoptind țice: Vorbesce cu mama!

În sute de romane este descris acest demers al peșitului și nu va crede nici o fată de pension, că cu ea s'ar putea întempla și în alt chip.

Și totuși câte odată se întemplă altcum. O ș istorisesc câteva casuri, unde peșitul a avut altă formă.

Așa de esemplu o legendă ne istorisesc, cum a ajuns țarul la țarina.

Căsătoria era de mult hotărâtă, și țareviciul avea să mêrgă în Darmstadt după mîrêsă. A pãșit în șfêșit înaintea fetei și i' țice: Tatăl meu doresce, să-ți cer mâna!

— Și buna mea, regina voese, să o primesc pe a domniei tale. Dar inima . . . și cu aceste apucă mâna junelui moștenitor și i' privi adênc în ochi, inima, voi cerca să și-o cuceresc mai târțiu.

propunerile sale despre rezultatul censurării și — notariul — adaugă verbalmente, că amintite propuneri, nu s'au acudat la protocol.

Acest protocol l'am declarat de ne-sact, pentru-că nu eu singur, ci comitetul protopopesc în număr de 5-6 membrii cu notariul în frunte au censurat socotelile și rezultatul censurării avé se între imediat cu reflexiunile și propunerile comitetului în protocol. Inse notariul și președintele comitetului n'au consimțit cu compunerea protocolului în acest înțeles; ér eu neînțelegând aclederea notițelor mele în scris la protocol, dl președinte „cu mult tact, zel și cu multă înțelepțiune“ m'a timbrat în prezența comitetului de învrăjbitor și causă, că nu se pot censura socotelile, adăugând, că d. s. cu notariul are dreptul de-a compune protocolul! Comitetul s'a disolvat fără protocol!

Prin această procedură „cu mult tact, zel și multă înțelepțiune“ a d-nului președinte a rămas sinodul — cum se vede din protocolul sus cetit — fără propozițiune la rațiocini!

La cererea sinodului eu am expus la rațiociniul protopresbiteratului, cam următoarele reflexiuni:

I. În genere este de observat:

1. ca la rațiociniile tractului pe anii 1893, 1894 și 1895 nu s'au acudat nici obligațiunile originale despre capitalele elocate numai pe credit personal și nici un act despre vre-o scotcare a casei în cei 3 ani;

2. ca timpul, pe care s'au încassat interesele la mai multe poziții este indicat cu „până la finea anului“.

3. că rațiociniile nu sunt semnate și de epitropul controlor și în acelea obvin și co-recturi, éră exemplarele originale nu se află la rațiocini, prin urmare rațiociniile în merit nu se pot censura!

II. În special se observă, că în contra concluzelor acestui sinod:

1. obvin după contul capitalelor în toți 3 anii cele mai mari împrumuturi date fără aprobare competentă de 60, 144, 150, 161, 266 și 300 fl., și elocare pe credit personal numai cu 6% în loc de 8%;

2. că la elocarea capitalelor interesele nu s'au detras resp. nu s'au încassat anticipative, ci numai la finea anului, în unele cazuri resteză peste 3 ani.

3. că peste anul întreg s'a deținut în cassă bani nefructiferi peste 10 fl. și s'au aflat:

la 1 Ianuarie 1893	fl. 197.73
„ 1 „ 1894	„ 180.94
„ 1 „ 1895	„ 09.07

la un capital abia de 1940 fl.

III. Capitale fără interese și alte venituri ordinare neincassate la timp:

1. o pretensiune la Z. Boiu de 50 fl., care derivă din taxele noucununațiilor, încassate de fericitul protopop Z. Boiu sen. preste 330 fl. și neplătite la cassă, și din care sinodul protopresbiteral dela 1885/6, la insistarea interesatilor, a relaxat până la 100 fl. din cari rebonificând ereții 50 fl. poziția de sus se ține în socoteli fără interese;

2. părintele protopop actual a încassat taxe dela noucununații în 1892 61 fl. 95 cr. în 1893 68 fl. 25 cr., éră în danua fondului la cassă s'a plătit numai în 1894.

3. părintele protopop a încassat atari taxe și în anii 1894 și 1895 cari după raportul general „atât de fidel, atât de exact“ sunt administrate la cassă; în rațiociniile însă nu obvin nici ca plătite, nici ca contate. Dl protopop constată dauna excelențului. Raport general, că sumele încassate, cari puțin difer de cele din 1892/3, se află în depositul d. s. și se vor plăti la cassă!

În fine se observă împrejurarea caracteristică, că între debitorii casei noastre obvine și cassarul nostru cu un împrumut de 300 fl. cu 6%, pe care și-l-a luat pe credit personal fără aprobarea competentă! Lucrul naibi!

IV. La erogate obvine pro 1893, 1894 și 1895 remunerațiunea cassariului cu câte 20 fl., ca plătită fără aprobare. Această remunerațiune sinodul, fără aș călca datorința, nu o pôte aproba!

1. pentru că prestațiunile cassariului sunt neînsemnate, constând din inducerea de 30—40 poziții în jurnalul de cassă și din 6—8 poziții în budget;

2. pentru că averea tractului a suferit prin manipularea necorectă la an o perdere de interese peste 10 fl. dovedită prin cifre;

3 pentru că după cele sus arătate cassariul singur sta în oblige pentru eventualele perderi ale casei, a căror presupunere s'ar pôte delătura numai prin documentele susamintite, ce lipsesc la rațiocini.

După aceste reflexiuni se ridică „marcații membri externi“, dl asesor Z. Boiu și supremul epitrop controlor și censor al rațiociniilor bisericesci și școlare din archidieceasă Dr. N. Olariu, și pe baza „cunoștințelor și experiențelor bogate“ declară reflexiunile susinșate de neînsemnate, pledeză cu oratoriile dlor pentru aprobarea socotelilor și remunerațiunei cassariului, nu cu 20 fl., după „corespondentul“ ci de 3-ori câte 20 fl., ba jurisprudentul Dr. Olariu a adus în combaterea reflexiunilor mele și motivul, că reflexiunile făcute se reduc la diferențe personale între mine și cassariul! — Un neadevăr, palavră! —

Față de autoritățile consistoriale și de înfricoșatul președinte al sinodului, nimeni din sinod n'au avut curagiul, a apéra séu a combate reflexiunile făcute; numai cura giosul cassariu a cerșit sinodului aprobarea remunerațiunei, ce o avé deja în pungă!

Sinodul a aprobat socotelile și a votat remunerațiunea cassariului; éră la rindul seu a aprobat apoi „ab in“ și rațiociniile fondului întemeiat de dl asesor consistorial priu 100 fl., — o recompensă a tractului pentru suma susrelaxată? — dic „ab in“ pentru că aceste socoteli nu s'au prezentat sinodului!

În fine dl membru extern Z. Boiu necruțând „timp niceisacrificii“ propune, sé se voteze cassariului și pro 1896 o remunerațiune de 20 fl., din gravul motiv, pentru că acest obiect în viitoriu sé nu mai cauzeze discuțiune!

Érá sinodul — fie din meritul propunătorului, fie din al cassariului — a votat și acești 20 fl., „ab in“, prin urmare cassariului s'a votat 80 fl., ér nu numai 20 fl.; cum dice „corespondentul din Sibiu“!

Din cele susdise și din cele urmăre este constat, precum că membrii externi, folosindu-se de ocaziunea sinodului „în timp mai potrivit“ au căutat mandate congresuale în cercul nostru, precum că pe lângă acesta dl asesor Boiu a voit se țină cu singuraticii membri ai comitetului nostru parochial conferință, sé aște motivul, pentru ce nu se pôte ocupa contra voinței poporului postul de al 2-lea preot în Sighișoara, aprópe de 18 ani vacant? pentru că la 3—4 zile după sinod, dl Dr. Olariu și zelosul protopop au provocat prin monograme proprie preoțimea din acest tract și respective cerc, la alegerea întâiunumitului!

În urma acestor provocări unii din preoții slabi de inger au trimis voturi și fără știrea alegătorilor; ér cei mai mulți și mai bărbăți n'au făcut alegeri! — O adevărată batjocură a liberalei noastre constituțiuni biseticesci! — Da! — căci tractul nostru este „bine organizat“ și de 15 ani condus „cu mult tact, zel și cu multă înțelepțiune“ de șeful actual.

I. Șandru.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ

Lenau.

(1802—1850.)

(Urmare.)

Intrăceea două evenimente i au influențat adenc viața și dispoziția. A făcut cunoștință în Viena cu o fată din popor, o băiată tare drăgălașă cu numele *Bertha*, fata unei țitóre (Haushälterin.) Această relațiune i-a dat mai întâi ansă la poezii mai profunde. Era el și până atunci cunoscut ca poet în cercul amicilor sei, sub numele de „Meister-Niklas“. Prietenul seu Fritz Kleyle vorbește astfel despre dragostea primă a lui Lenau: „Mi-a fost în primul moment un curios fenomen a vedé pe Niembesch al meu ca erou pe terenele amorului; dar în sfârșit am aflat-o de firese, ca fiul simțitor al Muselor divine sé fie atras, răpit de o ființă, în care adevărul, frumosul și bunătatea erau atât de armonice contopite!“

În curând însă s'a tulburat amorul prim, *Bertha* a fost și ea numai o femece ca cele multe din capitalele lumii, cari împraschie farmece, vîneză, sbóră ca fluturașii dela flóre la flóre... îl lăsa pe Lenau și érași se reîntorcea cu inima la el, și acesta o iubia mereu cu patimă nebună, căci nu avé putere de a abđice de ea. Căsătoria ei cu un comerciant avut, i-a dat lui Lenau o lovitură capitală, a început a plänge un șir de lacrimi, cari și le-a prefăcut în versuri stîrnitóre de lacrimi și ele. În astfel de momente de sbuciumare sufletescă a scris admirabilele poezii: „Das tote Glück“, „Unmuth“, „Sommerfäden“, „An die Wolke“, „Sehnsucht nach Vergessen“ și „Die Wald Kapelle“, în care cu drept cuvânt și-a zugrăvit poetul propriul seu viitoriu în figura nebunului. În anul 1832 scrie Lenau unui prieten între alte următoarele:

Mein Innerstes ist durch eine Geschichte, die du wohl kennst (*Bertha*) tief verletzt und schein mir darin eine Sehne gerissen zu sein, die wohl nimmer mehr ganz wird.“

(*Emil Barthel.*)

A doua lovitură pentru inima lui Lenau a fost mórtea mamei sale, întimplată în 24 Oct. 1829. Ea a murit în brațele fiului iubit, ér acesta viața întregă nu a uitat-o. Mulți ani după-acesta Lenau amintese în o scrisóre: „Încă tot mai visez adese despre mamă-mea, întinsă pe catafalce o vedé mereu. Această scenă a intrat afund în inima mea. Depártându-mé dela grópa ei a trebuit sé-mi adun tóte sfărîmăturile religiunei mele... ca sé mai cred în Dumnezeu. În aceste zile a scris el poeziile: *der Traum, der Seelen kranke*, și altele precum și unele scene din poema sa „*Faust*“, rămasă fragment.

Întrăceea îl apucase dorul pe nestatornicul poet de-a călători, de-a umbra pe munte și pe mare unde sé trăescă singur pentru poezia sa. Și a plecat fără de aș fi terminat studiile, a plecat în Alpi unde era încântat de farmecele munților. În o epistolă adresată unui prieten scrie: „Un minut ce l-am petrecut la marginea unui abis a fost cel mai fericit din viața mea. *Ah ce bucurie! De a privi crunt în înspăimîntătorul abis și a vedé mórtea cum își întinde mâinile sé te prindă, de a privi în fața naturii înfiorător de sublime, până-ce însuși se însenéză, până ce se bucură așa dicénd de spirital omenesc neclintit, până-ce înfiorătorul se preface în frumos“...*

Din munți s'a coborît în Stuttgart, unde îl cunoseau deja de poet, aci a petrecut zile plăcute în casa profesorului și poetului *Gustav Schwab*, unde a aflat totodată și o ființă ce i-a arătat fórte mari simpatii, pe *Charlotte Gmelin*. „*Bruder, ein herrliches Mädchen liebt mich*“, scrie Lenau cătră cumnatul seu *Schurtz*. În Maiu 1832 s'a și nimitic relația dintre ei doi. Éta ce a scris atunci cumnatului seu: „*Von meiner Lotte bin ich getrennt. Das Mädchen hat die Sache sehr ernst genommen, und da ich keine Aussichten auf heiraten habe, und jetzt nach America gehe, ist die Mutter um die Gesundheit des sehr gefühlvollen Mädchens bekümmert und hält uns aus einander. Hilft aber nichts. Wir lieben uns doch und werden es immer thun*“. — Din Heidelberg unde s'a dus din Stuttgart a scris cele patru „*Schilflieder*“, cari dedicate fiind iubitei sale *Lotte*, sé numiau de cătră cunoscutii poetului și *Schilfflothen*. De pe acest timp sunt și poeziile „*Mein Stern*“, „*Waldgang*“, „*Scheideblick*“.

1832—1833 a fost în America cu care prilegiu a scris „*Atlantica*“ și minunatele „*Reiseblätter*“.

1833—1844 a trăit în diferite cercuri a scriitorilor, mai mult în Heidelberg și Stuttgart. În acești ani a fost mai productiv.

1854 s'a fidanțat cu o fată tinéră din Frankfurt *Marie Behrends*. „Peste întregă mea viétă a venit o pace binevoitoare, de care nu am mai cređut a avé parte pe pământ“ — scrie Lenau cătră o prietină a sa. Și totuși pacea asta nu a fost durabilă căci peste 18 zile a căđut jertfă ruinatului sistem nervos, a nebunit.

Episóde din timpul morbului seu sunt multe dar sfășietor de dureróse.

În 24 August 1850 a murit în *Weidling* lângă Viena, ér în anul proxim i-s'a ridicat acolo o piramidă de granit cu bust și inscripție: *Lenau*.

Mirésa lui iubitóre a îmbrăcat vestiminte de călugăriță.*)

Lenau este fără îndoială unul dintre cei mai geniali lirici germani. Asupra lui s'au scris sute de broșuri și tractate, cari tóte îi dau loc de frunte în bogata literatură germană. Firesce că durerea, decepțiunea și desperarea — ce vecinic îl urmăresc și torturéză și cărora în forme nemărginit de frumoșe le dá expresie în fiesce-care poesie, în fiesce-care șir chiar, stîrnesce la cea mai mare parte a apreciatorilor resens, la unii mai puțin, la alții în măsură mare. Lenau găsece în lume puțin farmec pentru viață, lumea-i pentru el un burete de dureri, firea înainte de tóte cea mai adencă durere:

„Die ganze Welt ist zum verzweifeln traurig“

Si cu acest timbru apoi provede el aprópe tóte produsele sale, începénd dela cele mai cuprindétóre, dela poemele *Faust*, *Savonarola*, *die Albingenser*, până la indescriptibilele cantece asupra tómnai, și a scriilor de tómnă. Pe Lenau îl putem cunóscce ușor, ajunge cineva ca sé-i cetescă ciclul de cinci poezii „*die Schilffieder*“, pentru că sé-l recunóscă în celelalte.

„Weinend muss mein Blick sich senken,
Durch die tiefste Seele geht
Mir ein süßes Deingedenken
Wie ein stilles Nachtgebet“...

Sunt specimene de poezii lirice aceste cinci „cantece de trestie“, nu numai în literatura germană, dar în literatura universală peste tot.

Chiar tonul acesta îndurerat dar dulcég în totdeuna, a fost, prin care Lenau și-a dobândit un însemnat cerc de aderenți și de imitatori, deși nu tocmai în măsura aceea, în care Goethe își dobândise prin „*Werther's Leiden*“ la timpul seu. Causa firescă că operele lui Lenau n'au format curentul și n'au avut efectul ce „*Werther*“ a avut, — cu care altfel nici nu sunt a se aseména întru tóte, e a se căuta în faptul, că Lenau a scris vre-o câteva decenii după aparițiunea și deja după înmorméntarea lui „*Werther*“, într'un timp când și literatura germană sé apropia tot mai mult de epoca realismului și a naturalismului.

După-cum reiese deja din puținele date biografice ce le-am înșirat, Lenau a fost un naturel nestatornic, și o inimă din cale afară sensibilă. Nestatornicia vieții sale și sensibilitatea cea mare i-au fost isvórele durerii lui, — la care, firesce, e a se mai adange și înclinarea lui spre morb de nervi, căreia pe urmă a și căđut jertfă. Poeziile lui sunt tóte eșite din această inimă sensibilă, sunt cum am dice trup din trupul lui, sânge din sângele lui.

Lenau este unul dintre acei puțin fi ai musei, cari nu despart în poet pe om decătră poet, la cari nu fantasia lucră în prima linie ci inima. Lessing, Goethe și alții mulți au imitat în tinerețe cu dróia pe anacronistici *Glein*, *Götz*, *Uz* și alții, cari scriau poezii de dragoste fără a sci ce e iubirea și erau la începutul vieții lor literare de principiu că poezia nu trebuie întocmai simțită când o scrii. Asemenea și Heine a scris multe în viața sa, ce nici n'a pățit nici n'a simțit vre-odată. Nu se pôte afirma însă această despre Lenau, din a căru poezii respira cea mai vedită sinceritate, ale căru produse se pot numi o adevărată oglindă a inimei lui. Ba — din potrivă — i-se pôte chiar imputa că prea fost subiectiv, prea și-a făcut inima sa de directivă și busolă în reflexiunile sale asupra naturii și a vieții omenesci.

(Va urma.)

Diverse.

Paseri vorbitóre. Cronicile vechi ne spun, că în eternă cetate, Roma vechiă, puținii bărbăți de stat erau, cari s'au bucurat de o popularitate mai mare, ca un corb, care a ajuns atât de departe în sciința vorbirei, încât putea numi pe nume pe *Tiberiu*, Germania și *Drus*. Un cismariu la instruat în această meserie, și un alt cismariu i-a causat mórtea. Corbul adevărat a deteriorat cu desăvêrsire o păreche de încălțuri admirabil, pentru ce cismariul atât de mult s'a infuriat, încât a omorît animalul învêțat. Dar și-a

*) Veđi *Anastasius Grün*: „*Nicolaus Lenau*“ și *G. Emil Barthel*: *Biographische Skizze*.

și luat pedepsă. Poporațiunea Romei înfuriată l'a sfâșiat în bucăți, ér corbului 'i-au făcut o înmormântare ca la un înperator, Agripina, mama lui Nero cesarul, a avut o filomelă, care a costat 1400 de dinari. Mica păsărică cântărețea șcia eminent latinesce. Ađi mai cu semă papagalii exceléză în vorbire. Sunt papagali, cari știu 200 de cuvinte. Câte un astfel de animal învață foarte iute, dar și uită iute, ér altul învață mai greu, și nu uită așa curénd, întocmai ca la ómeni. E mare greșelă a crede, că papagalii nu legă nici un înțeles de cuvintele învățate. Trebuie numai observat, câte colorite ști da cacaduul cuvintelor când care ori este mánios, se înțelege, că însemnătatea generală a cuvintelor nu înmulte privințe stă în legătură cu aceste sentimente.

Poșta redacțiunii.

Domnului Delamag. Corespondența se va publica, trimiteți disertatiunea promisă.

Din public. *)

Mulțămită publică.

Onorată Redacțiune!

Binevoii a publica în iubita noastră fôe „Telegraful Român“ următorea mulțămită publică:

În ținuturile locuite de români amestecați cu alte națiuni de confesiuni diferite, s'ar crede, că mai ales în urma întrodúcerei din partea statului a legilor nouă bisericesci, românii s'ar depărta dela maica noastră bisericeă ortodoxă — nesprijinindu-o și neprovédându-o cu cele necesari, lăsându-o pradă uneltirilor dușmănóse de tot soiul.

Dar lucrul se întemplă chiar din contră. Acțiunea dușmănă bisericeă a făcut să iasă la ivelă o contraacțiune, o reacțiune puternică. Credincioșii nostri români în tóte păr

*) Pentru cele publicate în rubrica această redacțiunii nu este responsabilă.

țile se grupéză mai cu însuflețire pe lângă biserica lor, singurul loc de scăpare, de ocrotire și mângăere și cu révnă adevérat creștinescă și dau obolul lor pentru sprijinirea și înfrumșetarea ei. — Astfel și în comuna noastră, a cărei locuitori sunt de o stare póte mai puțin ca mediocriă, s'au aflat mai mulți credincioși, cari prin diferite lucruri donate pe sama bisericei, au arătat și arată că-și iubesc biserica.

Așa Maloș Vasilie și soția sa Butiurca Ana au cumpărat doué rënduri complete de vestminte pentru serviciul divin cu suma de 145 fl.

Ludovica Vaina, născută Manu, a dăruit un potir, disc, steluță și linguriță în preț de 65 fl.

Boar Mihaiu jun. a cumpărat un clopoșel de altar în prețul de 2 fl. 60 cr.

Boar Mihaiu sen. și Chirilă Mihaiu a dăruit pentru altar câte un stergar foarte frumos lucrat.

Veduva Boar Anica a provédut ușile altarului cu frumoșe perdele.

Tóte aceste frumoșe donațiuni s'a făcut în anul Domnului 1896

Pentru aceste jertfe destul de însemnate aduse pe altarul s. maicei noastre bisericei mai sus pomeniți creștini binevoșcă a primí și pe această cale a noastră mulțămită. Dumneđeu răsplătésca-le dinarul cu talantul! Noi le vom păstra în totdeauna o sinceră iubire și stimă pentru fapta lor creștinescă. Fie, ca această pornire să fie un bun început și să afle cât de mulți imitatori în comuna noastră bisericescă, a cărei fii de altcum sunt cunoscúți ca buni și ascultători creștini.

Gernesig, în 10 Novembre 1896.

cu deosebită stimă:

Petru Nicolescu,
paroch gr.-or.

Nr. 496

[172] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch din parochia de clasa a III-a Reciu, protopresbiteratul Mercurei, se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Dotatiunea împreunată cu acest post este în venite fixe și sigure de 412 fl.

Reflectanții la acest post sunt avisați a-și asterne cererile de concurs instruite conform normelor în vigóre subsemnatului oficiu în termenul deschis

Informațiuni mai deaprópe se pot lua dela președintele comitetului parochial din comuna Reciu.

Dela concurenți se așteptă, a se presenta în o Duminecă séu sêrbătóre la bisericeă, pelângă observarea dispozițiunei ș-lui 18 din „Regulamentul pentru parochii“, spre a celebra și cuvénta.

Mercurea, la 31 August 1896.

Oficiul protopresb. gr.-or. al tractului Mercurei, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Ioan Droc,
protopresbiter.

Nr. 617/896

[170] 3-3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa I din Brașovul-vechiu, pentru ocuparea ei se escrie prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch dau suma totală de 810 fl. v. a. pelângă casa parochială.

Doritorii de a ocupa această parochie au a-și asterne cererile lor, instruite în sensul legilor în vigóre subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, avénd a se presenta sub durata concursului în vre-o Duminecă séu sêrbătóre în biserica din această comună spre a-și aréta aptitudinea lor în cele rituale.

Informațiuni mai de aprópe despre starea parochiei se pot lua dela subscrisul oficiu protopresbiteral eventual dela comitetul parochial concernent.

Brașov, 29 Octobré, 1896.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Brașovului în conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Petric m. p.,
protopresbiter.

Nr. 268/1896.

[162] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia Delu-mare de clasa a III-a în protopresbiteratul Geógiului I., se deschide concurs nou, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit anual de 400 fl. 96 cr. v. a.

Informații mai detaiate despre starea acestei parochii, se pot lua dela oficiul parochial sau protopresbiteral.

Petițiunile de concurs instruite conform normelor în vigóre, sunt a se adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul sus indicat.

Hondol 21 Octobré 1896.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Geógiului I., în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Vasiliu Pipos,
protopresbiter.

Ad. Nr. pp. 541/896.

[173] 2-3

CONCURS.

Încuviințându-se prin venerata rezoluțiune consistorială din 24 Septembre a. c. de sub Nr. 5439 Bis. instituirea unui post de capelan în parochia de clasa a III-a Mănășturul-român, prin această se publică concurs pentru ocuparea acestui post, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful român“.

Emolumentele împreunate cu acest sunt, jumătate din venitul parochial statorit de comitetul parochial în sumă de 314 fl.

Doritorii de a reflecta la acest post, au ași asterne suplicele de concurs, instruite conform normelor în vigóre, subsemnatului oficiu, până la termenul sus indicat.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parochial.

Cluș, 22 Octobré 1896.

Taliu Rosescu,
protopresb.

Publicare de licitațiune.

Edificarea unei școle nouă în comuna Pianul de sus, protopopiatul Sebeșului, se va da în întreprindere pe calea licitațiunei publice minuende *Vineri în 6/18 Decembre a. c. la 10 óre a. m.* în școla gr.-or. în Pianul de sus.

Prețul de strigare conform preliminarului de spese e 3078efl. 32 cr. v. a.

Materialul și cărăușile le dá comuna. — Doritorii de a licita vor avea a depune ca vadium 10% din prețul strigării.

Planul și preliminarul de spese precum și condițiunile de licitare se pot vedea ori când la oficiul parochial din Pianul de sus. Celea ce se aduc la cunoscința publică.

Pianul de sus, 3/15 Novembre 1896.

Comitetul parochial.

Simion Ghibu, m. p.,
paroch și președinte.

[168] 2-3

CRISĂ MARE!

New-York și Londra nu au cruțat nici continentul european și o mare fabrică de argintării s'a simțit îndemnată a desface provisiunea sa mare numai pe lângă o mică remunerațiune a puterilor de lucru. Cu executarea acestui mandat sunt eu imputernicit. Expedez deci ori și cui obiectele următóre pe lângă simpla remunerațiune de **fl. 6.60** și anume:

- 6 cuțite fine cu tăis veritabil englez.
- 6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată.
- 6 linguri de argint patent american.
- 12 lingurițe de argint patent american.
- 1 lingură pentru supă de argint patent american.
- 1 lingură pentru lapte de argint patent american.
- 2 păhare pentru ouă de argint patent american.
- 6 tave Victoria englezesci.
- 2 felinare frumoșe de masă.
- 1 sîtiță pentru ceai.
- 1 lopățiță pentru zăhar pisat.
- 44 de bucăți laolaltă numai **fl. 6.60.**

Tóte acestea 44 de bucăți au costat mai nainte **fl. 40** și se pot căpéta acum pentru prețul minimal de **fl. 6.60**. Argintul patent american este un metal cu totul alb, care își păstréză colórea 25 de ani pe garanță. Ca dovada cea mai bună, că inseratul acesta nu e

nici o înșelăciune

mé oblig prin această în public, a retrimite banii tuturoră cărora nu le convine marfa. Nimeni sé nu lase deci prilegiul acesta admirabil și sé-și procure **splendida garnitură**, care e cu deosebire acomodată ca

present admirabil de Crăciun și Anul-Nou

precum și ca present de nuntă și pentru tóte gospodăriile mai bune. Se capéta numai la

A. HIRSCHBERG,

agentură principală a fabricelor americane unite de argintărie patent. Viena, II., Rembrandtstrasse 19 W. — Telefon Nr. 7114.

Expediția în provincie se face cu rambursă séu pe lângă anticiparea sumei.

Prăful necesar de curățit 10 cr.

Veritabil numai cu marca înregistrată de alături (metal higienic.)

Extras din scrisorile de recunștință:

Garnitură trimisă o am primit, sunt foarte îndestulit și te rog a-mi trimite cu rambursă încă o garnitură constătătoare din 44 bucăți.

Bozovicin (Krassó-Szörény megye), 18 Iuliu 1896.

Alexandru Keresztes, proto-pretor.

Piliș, în 24 August 1896 (Comitatul Pestei).

Cu garnitura sunt foarte îndestulit. Mé rog a trimite la cumnata mea baronesa Nyary n. Somogyi la Szunto încă trei asemenea garnituri.

Baron Iulius Nyary.

AMERICAN
PATENT

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoniou Novotny

în Timișóra — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor noué, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioșe, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provédute cu adiustări de fer bătut, construite spre ale întórce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lătore prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminóșă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un **clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu.** Mai departe se

recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

[11] 40-48

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

